

BMP-telling AWD Westhoek 2021

Geïnterviewd door Hugo Langezaal, Dini Thibaudier en Hanneke Oltheten

Terreinomschrijving/algemeen

De Westhoek is een gebied van 53.1 hectare in de AWD, ten westen van het Oosterkanaal. Het wordt begrensd door het pad langs het Oosterkanaal, de Houtweg en de Nieuwe Haasvelderweg. Het terrein kent een afwisselende vegetatie bestaande uit meidoorn- en duindoornstruweel, vlier, eik, Ruwe berk, abelen, een eenzame vliegden en open duin begroeid met o.a. Duinroos en Duinviooltje. In het noordwesten van het gebied liggen wat sloten uit de voormalige landbouwperiode en bevinden zich ook enkele uitgestoven laagten met o.a. Waterpunge, Bleekgele droogbloem, Teer guichelheil, duizendguldenkruiden en Dwergzegge. In 2020 is er een vrij grote enclosure neergezet, waar de vegetatie inmiddels behoorlijk is verruimd op de hogere delen en waar de lagere delen gedeeltelijk onder water staan als het niet te droog is tenminste.

Toelichting op de inventarisatie 2021

Dit jaar hebben wij 8 bezoeken gebracht aan de Westhoek, waarvan het merendeel vroege, soms mistige, zonsopgangen (foto1). In totaal zijn territoria van 20 soorten broedvogels vastgesteld in 2021. Over de afgelopen jaren is het aantal soorten broedvogels afgenomen steeds met ongeveer 1 per jaar: van 25 in 2018 naar 20 in 2021. Wat betreft het aantal territoria was er tussen 2018 en 2020 een duidelijke afname: 189 in 2018, 139 in 2019, 125 in 2020. In 2021 is het aantal territoria gelijk gebleven ten opzichte van 2020, namelijk 125. Het verschil in aantal soorten broedvogels tussen 2020 en 2021 is weergegeven in tabel 1.

Wel in 2020 en niet in 2021 aanwezig: Zwartkop, Tuinfluiter, Blauwborst, Nachtegaal, Tapuit, Putter en Zanglijster. Wel in 2021 en niet in 2020: Staartmees, Tjiftjaf, Grote Lijster, Rietgors en Koekoek. Na 2019 niet meer gebroed: Grote Bonte Specht, Zwarte Kraai, Boomkruiper en Merel.

Tabel 1: aantal territoria per soort in de Westhoek.

Soort	Aantal territoria 2020	Aantal territoria 2021	Verskil aantal territoria
Kievit	1	2	1
Koekoek		1	1
Gaai	1	1	0
Pimpelmees	6	5	-1
Koolmees	13	12	-1
Boomeeuwrik	14	16	2
Staatmees		1	1
Fitis	10	12	2
Tjiftjaf		1	1
Zwartkop	2		-2
Tuinfluiter	1		-1
Braamsluiper	3	2	-1
Grasmus	7	9	2
Zanglijster	1		-1
Grote Lijster		1	1
Blauwborst	1		-1
Nachtegaal	1		-1
Gekr. Roodstaart	13	14	1
Roodborsttapuit	8	7	-1
Tapuit	1		-1
Heggenmus	3	1	-2
Witte Kwikstaart	2	2	0
Boompieper	12	9	-3
Vink	21	23	2
Kneu	2	5	3
Putter	2		-2
Rietgors		1	1
Totaal	125	125	0

De Blauwborst broedde in 2021 net buiten ons plot. Op een van onze vaste koffiedrinkplekken konden wij van het gezang van de Blauwborst genieten. De Nachtegalen zijn (volgens de BMP-methode) helemaal verdwenen uit de

Foto 1: zonsopgang in de Westhoek © Hanneke Oltheten

Westhoek als broedvogel. Een keer hebben wij een zingende Nachtegaal waargenomen, maar dat is niet voldoende voor een territorium. De Roodborst en Winterkoning zijn verdwenen uit de Westhoek. Dit komt waarschijnlijk doordat er vrijwel geen struweel meer is

door vraat en het vegen van de Damherten. Ook de Merel lijkt helemaal verdwenen te zijn.

De Tapuit die in 2020 in de enclosure broedde, betrof een eenzaam vrouwtje met nest waarvan de eieren onbevruucht bleken. In 2021 hoopten wij weer op een Tapuit, bij de voorjaars trek hebben wij er genoeg gezien, maar het terrein in de enclosure leek niet meer geschikt voor Tapuiten vanwege het hoge gras. Na 14 mei waren de Tapuiten weer verdwenen. Van de in 2020 geplaatste tapuitenkasten, zowel binnen als buiten de enclosure, hebben wij de openingen weer vrijgemaakt. Helaas zijn de Tapuiten doorgevlogen.

De Kleine Plevieren waren er tot eind mei, maar zijn uiteindelijk niet tot broeden gekomen. Twee paar Kievieten hebben wel in de enclosure gebroed, wat in ieder geval 3 rondlopende pullen opleverde. Voor het eerst hadden wij dit jaar (pit)Rietgorzen rondom de slootjes. Ook de schuwe en weinig zingende Grote Lijster was nieuw dit jaar. De Zanglijster was na 1 mei verdwenen. Natuurlijk wil je de broedende vogels niet verstoren, maar toch is het leuk om een nest te vinden. Dit jaar vonden wij nesten van Koolmees en Gekraagde Roodstaart. Het is wel oppassen als je je neus in een nest steekt, want voor je het weet krijg je een Koolmees in je gezicht. Hugo is wat voorzichtiger geworden bij het benaderen van mogelijke nestplaatsen!

Foto 2: nest van de buizerd © Hugo Langezaal

Leuke waarnemingen

Net buiten ons kavel ontdekten wij een buizerdhorst met in ieder geval 2 jongen op het nest (foto 2). In de natte gedeeltes, vooral in en vlak naast de enclosure, vlogen regelmatig Watersnippen op en de Beflijsters deden de

Westhoek aan tijdens hun trek naar het noorden. Daarnaast zagen wij tijdens onze inventarisatierondes: Havik, Sijzen, Appelvink, Witgat en Barmsijzen. Buiten de broedperiode hebben we een Grauwe Vliegenvanger in de Westhoek gezien.

Bij de avondinventarisatie was er een enorm koor van

Foto 3: Zwervende heidelibel © Hugo Langezaal

rugstreeppadden en vlogen er veel Rosse vleermuizen. Qua dagvlinders zijn Atalanta, Hooibeestje, Heivlinder, Kleine vuurvlinder, Kleine parelmoervlinder en Argusvlinder waargenomen. Andere leuke waarnemingen waren die van de Zwervende heidelibel (foto 3) en Zwervende pantserjuffer. Binnen de enclosure werd dit jaar voor het eerst onderzoek naar insecten uitgevoerd middels automatische beeldherkenning.

Minder leuke waarneming

Ook dit jaar waren er weer veel te veel Damherten in ons kavel te vinden, tussen de 50 en 150 per keer.

Ontwikkelingen vegetatie enclosure

De vegetatie binnen de enclosure blijft zich verder ontwikkelen bij de afwezigheid van begrazing. Zoals eerder beschreven, vergrassen de droge delen snel. Bij Waternet blijkt dat ongewenst, want dit jaar is voor het eerst gemaaid binnen de enclosure. Om dit te kunnen doen, is een nieuwe toegangspoort geplaatst. De vegetatie op de nattere delen ontwikkelt zich positief met steeds grotere groeiplaatsen van bijvoorbeeld Dwergzegge, Grote wederik, Rode waterereprijs, Kruipend zenegroen, Teer guichelheil, Strandduizendguldenkruid en ook Sierlijke vetmuur. Dit jaar is binnen de enclosure voor het eerst een exemplaar van Voorjaarszegge aangetroffen. Orchideeën zijn nog niet waargenomen en laten waarschijnlijk op zich wachten door de afwezigheid van zaad en de benodigde symbiotische mycorrhiza-schimmels om te kiemen. Wie weet duiken er volgend jaar meer soorten van natte duinvalleien op. Buiten de enclosure op de hogere en drogere delen zijn ook leuke soorten te vinden, zoals: Zachte haver, Kandelaartje en Ruig viooltje.

